

Η καταστροφή των Ινδιάνων (Μπαρτολομέ ντε λας Κάζας)

«Οι Ισπανοί των Ινδιών, έχουν σκυλιά πολύ άγρια και πολύ αιμοχαρή, εκπαιδευμένα και γυμνασμένα για να σκοτώνουν και κατακομματιάζουν τους Ινδιάνους. Όλοι οι αληθινοί χριστιανοί, και ακόμα αυτοί που δεν είναι, γνωρίζουν αυτά που θα εκθέσω, και αν άκουσε ποτέ κανείς παρόμοια πράγματα! Για να τραφούν αυτά τα σκυλιά, οι Ισπανοί φέρνουν στους δρόμους πολλούς Ινδιάνους αλυσοδεμένους που βαδίζουν σαν κοπάδια από χοίρους. Οι Ισπανοί σκοτώνουν μερικούς και γίνεται μια δημόσια σφαγή από ανθρώπινη σάρκα. Και λένε ο ένας στον άλλο: “Δώσε μου ένα τέταρτο από ‘κείνον εκεί τον χαμένο για να φάνε τα σκυλιά μου, ωσότου να σκοτώσω έναν άλλο”. Σαν να ήταν για τέταρτα από γουρούνι ή πρόβατο...».

Ο Μπαρτολομέ (Βαρθολομαίος) ντε λας Κάζας, ήταν δομινικανός ιερέας, ο οποίος έγινε ευρέως γνωστός λόγω της αναφοράς που έκανε προς τον διάδοχο του ισπανικού θρόνου, τον «Υψηλότατο και Παντοδύναμο κύριο, τον πρίγκιπα της Ισπανίας, δον Φίλιππο», σχετικά με τις θηριωδίες των Ισπανών κατακτητών της Αμερικής (γνωστοί και ως «κονκισταδόρες»), εναντίον των ιθαγενών κατοίκων της ηπείρου αυτής (που οι Ευρωπαίοι κατακτητές, θεωρούσαν λανθασμένα ως Δυτικές Ινδίες -εξ ου και η ονομασία «Ινδιάνοι»).

Πρόκειται για μιαν ακριβή αναφορά του αποικισμού των πρώτων περιοχών που κατατάχθηκαν στο «Νέο Κόσμο», την Αμερική: Κούβα, Τζαμάικα, Γουατεμάλα, Νικαράγουα, Τρινιτάντ, Βενεζουέλα, Φλόριδα, Ρίο ντε λα Πλάτα, Περού, είναι μερικές από τις μυθικές περιοχές του γήινου Ελντοράντο.

Θλίψη και αγανάκτηση φανερώνεται στην έκθεση του Κάζας, ο οποίος έζησε περίπου 50 χρόνια στην κατακτημένη ήπειρο. Πίκρα για τη μοίρα των ιθαγενών - τα «αγαθά πρόβατα» όπως τους χαρακτηρίζει. Οργή και θυμός για τον κατατρεγμό και την κακομεταχείριση που υφίσταντο... Ο Κάζας, θέλοντας να δώσει την εικόνα μιας γενοκτονίας που συντελούνταν στον «Νέο Κόσμο», εκτιμά

πως μέσα σε σαράντα χρόνια, «περισσότερα από δώδεκα εκατομμύρια ψυχές, άντρες, γυναίκες και παιδιά πέθαναν άδικα από την τυραννία και τις μοχθηρές πράξεις των χριστιανών», ενώ καθιστά σαφές ότι «ποτέ οι Ινδιάνοι, σε όλες τις Ινδίες, δεν προξένησαν κακό σε χριστιανούς», αναφέροντας χαρακτηριστικά πως «ήταν μόλις πιο βίαιοι από παιδιά, δέκα δώδεκα χρονών»... Όμως ο Κάζας δεν θα εισακουστεί και η καταστροφή της Αμερικής θα πραγματωθεί οδηγώντας στο δεύτερο μεγάλο αίσχος, την εισαγωγή μαύρων σκλάβων από την Αφρική ...

Παρ' ότι ο Κάζας συγκλονίζει με τις περιγραφές του και η αγωνία του φαίνεται ειλικρινής, εν τούτοις, δεν θα πρέπει να παραγνωρίζεται ότι και ο ίδιος δεν πήγε για τουρισμό στη νέα ήπειρο. Το έργο του ήταν προκαθορισμένο: Ο προσηλυτισμός των Ινδιάνων. Ο Κάζας, ήταν μάλιστα ο πρώτος παπάς που χειροτονήθηκε στην Αμερική, το 1510, μετά την «ανακάλυψή» της. Επομένως, και ο ίδιος -με τον δικό του τρόπο- δεν ήταν αμέτοχος στο «ξεβόλεμα» των ντόπιων κατοίκων της από τις παραδόσεις τους και τις συνήθειές τους.

Δεν θα πρέπει να παραγνωρίζεται επίσης, ότι ο Κάζας, έτσι όπως διαφαίνεται κι απ' την έκθεσή του, δεν είναι εναντίον της δουλείας, παρ' ότι καυτηριάζει το δουλεμπόριο. Αποδέχεται την υποδούλωση των Ινδιάνων, ως κάτι φυσικό (άλλωστε, κι ο ίδιος ήταν ιδιοκτήτης σκλάβου). Περιγράφει τους ιθαγενείς, ως «εξαιρετικά απλούς, χωρίς κακίες και δολιότητες» και εξαίρει το ότι «είναι πολύ υπάκουοι και πολύ πιστοί στους φυσικούς τους αφέντες και στους χριστιανούς όπου υπηρετούν». Δεν παραλείπει δε να προσθέσει, πως «Είναι πολύ υπάκουοι, ικανοί για κάθε διδαχή, πολύ κατάλληλοι να δεχτούν την αγία μας πίστη, την καθολική και να αποκτήσουν ήθη ενάρετα. Ο Θεός δεν έπλασε κόσμο που να παρουσιάζει γι' αυτόν το σκοπό μικρότερα εμπόδια». Η αντίδρασή του προκύπτει μόνο από τις θηριωδίες των Ισπανών, που από ένα σημείο και μετά κάνουν και «χαλάστρα» στο προσηλυτιστικό του έργο. Είναι πολύ χαρακτηριστική η αποστροφή του λόγου του, όταν στα 1531, ο Κάζας αποστέλλει έκκληση προς το Συμβούλιο των Ινδιών, όπου αναφέρει και τα εξής:

«Σας αποστέλλω», είχε πει ο Υιός τον Θεού, «σαν πρόβατα ανάμεσα σε λύκους, για να τους εξημερώσετε και να τους οδηγήσετε στον Χριστό». Γιατί λοιπόν εσείς, αντί να στείλετε πρόβατα για να προσηλυτίσουν τους λύκους, στείλατε λύκους πεινασμένους, τυραννικούς, σκληρούς που διαμελίζουν, σφαγιάζουν και κατατρομάζουν τα πρόβατα;

Εάν λοιπόν οι κονκισταδόρες, δεν είχαν φτάσει στο σημείο να εξομοιώσουν την αξία της ανθρώπινης ζωής, με αυτή ενός εντόμου, ίσως να μην ήταν και τόσο βέβαιο ότι τα ανθρωπιστικά αντανεκλαστικά του Κάζας θα είχαν ενεργοποιηθεί. Αυτή την υποψία, μπορεί να την ενισχύσει και το γεγονός, ότι την εποχή που έκανε την αναφορά του ο Κάζας, στην Ευρώπη -και ειδικά στην Ισπανία- η Ιερά Εξέταση γνώριζε στιγμές «μεγαλείου», αλλά σ' αυτή την περίπτωση δεν έδειξε την ίδια ευαισθησία.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, ανεξαρτήτως των κινήτρων του Κάζας, οι μαρτυρίες του δεν χάνουν την όποια αξία και ιστορική τους σημασία.

Ακολουθούν μερικά αποσπάσματα...

Το νησί Εσπανιόλ

Το νησί Εσπανιόλ είναι το πρώτο όπου ήρθαν οι χριστιανοί και όπου άρχισαν οι μεγάλες καταστροφές και οι μεγάλοι αφανισμοί αυτών των λαών. Είναι το πρώτο που κατέστρεψαν και ερήμωσαν. Άρχισαν με το να παίρνουν από τους Ινδιάνους τις γυναίκες και τα παιδιά τους για να τους πάρουν στην υπηρεσία τους, αλλά και για να κάνουν κακή χρήση, και με το να τους τρώνε την τροφή που ερχόταν με το ιδρώτα της εργασίας τους. Δεν έμεναν ευχαριστημένοι με τα όσα οι Ινδιάνοι τους έδιναν καλοπροαίρετα, ανάλογα ο καθένας με τις δυνατότητές του. [...] Ό,τι είναι αρκετό σε τρεις οικογένειες, με δέκα πρόσωπα η καθεμιά, για ένα μήνα, ένας χριστιανός το τρώει και το εξαφανίζει σε μια μέρα. Μετά και από άλλες βιαιότητες και καταπιέσεις οι Ινδιάνοι άρχισαν να καταλαβαίνουν ότι αυτοί οι άνθρωποι δεν είχαν έρθει από τον ουρανό.

Λοιπόν, μερικοί έκρυβαν τα τρόφιμά τους, άλλοι τις γυναίκες και τα παιδιά τους, άλλοι έφευγαν στα δάση, για να απομακρυνθούν από ανθρώπους με τέτοια σκληρά και φοβερά φυσικά. Οι χριστιανοί τούς χαστούκιζαν, τους γρονθοκοπούσαν, τους ξυλοφόρτωναν, έφταναν μέχρι ν' αρπάζουν από τα χωριά τούς άρχοντες. Η θρασύτητα και η αναισχυντία τους ήταν τόση, ώστε ένας χριστιανός αρχηγός βίασε την ίδια τη σύζυγο του πιο μεγάλου βασιλιά, του άρχοντα όλου του νησιού. Τότε ήταν πια που οι Ινδιάνοι άρχισαν να ζητούν, τρόπους, ώστε να διώξουν τους χριστιανούς από τον τόπο. Οπλίστηκαν. Μα αυτοί είναι μάλλον ανίσχυροι, μη επιθετικοί, δεν έχουν ανθεκτικότητα, ελάχιστα αμυντικοί —κι έτσι είναι, που όλοι τους οι πόλεμοι μοιάζουν κάπως περισσότερο σαν παιδιές με μπαστούνια ή

καλύτερα με παιδικό παιχνίδι. Οι χριστιανοί με τ' άλογά τους, τα σπαθιά τους και τ' ακόντια, άρχισαν τους σκοτωμούς και αγριότητες, άγνωστες στους Ινδιάνους.

Έμπαιναν στα χωριά και δεν άφηναν ούτε παιδιά, ούτε γέρους, ούτε γυναίκες σ' ενδιαφέρουσα κατάσταση ή ετοιμόγεννες που δεν ξεκοίλιαζαν και κατακομμάτιαζαν, σαν να είχαν να κάνουν με πρόβατα που είχαν καταφύγει στις μάντρες τους. Στοιχημάτιζαν ποιος θ' άνοιγε έναν άντρα μ' ένα και μόνο χτύπημα του μαχαιριού ή ποιος θα του έκοβε το κεφάλι μ' ένα χτύπημα της λόγχης ή θα του έβγαζε τα σπλάχνα. Αρπούσαν τα νήπια από τις μανάδες τους που τα θήλαζαν, τα έπιαναν από τα πόδια και χτυπούσαν το κεφάλι τους στα βράχια. Άλλοι τα σφεντόνιζαν στα ποτάμια, με γέλια και χωρατά, και όταν τα παιδιά έπεφταν στο νερό, έλεγαν: «*Τρέμεις, κατεργαράκο*». Σούβλιζαν σ' ένα σπαθί παιδιά και μανάδες, αλλά και όποιον άλλον έβρισκαν μπροστά τους. Τους κρεμούσαν, σειρές, κατά ομάδες από δεκατρείς, τα πόδια τους μόλις άγγιζαν τη γη, για να τιμήσουν και να φανερώσουν σέβας προς τον Λυτρωτή μας και τους δώδεκα Αποστόλους. Μετά έβαζαν φωτιά και τους έκαιγαν ζωντανούς. Σε άλλους και σε όλους που θέλησαν να ξεφύγουν, τους έκοβαν τα δυο χέρια, τους τα κρεμούσαν και τους έλεγαν: «*Πηγαίνετε να φέρετε τα γράμματα*». Κι αυτό σημαίνει, πηγαίνετε την είδηση, σε όσους θέλησαν να ξεφύγουν μέσα στα δάση. Και να πώς σκότωναν κατά κανόνα τους άρχοντες και τους ευγενείς: Έκαναν σχάρα από βέργες πάνω σε δικέλες, τους έδεναν εκεί, άναβαν σιγανή φωτιά, για να ξεψυχήσουν σιγά-σιγά, μέσα στα ουρλιαχτά που τους προκαλούσαν αυτά τα φρικτά βασανιστήρια.

Κάποτε είδα να ψήνονται πάνω σε σχάρες τέσσερις ή πέντε επίσημοι άρχοντες —νομίζω μάλιστα ότι υπήρχαν άλλα δυο ή τρία ζευγάρια σχάρες όπου ψήνονταν άλλοι. Και επειδή έβγαζαν γοερές κραυγές και τους λυπήθηκε ο αρχηγός, ή το πιο σωστό δεν τον άφηναν ναι κοιμηθεί, διάταξε να τους ρίξουν στον ποταμό. Αλλά ο αλγκουαζίλ (Ισπανός αστυνομικός πράκτορας) που ήταν χειρότερος από το δήμιο που τους έψηνε —και ξέρω πώς λεγόταν, γνώρισα και την οικογένειά του στη Σεβίλλη— δεν θέλησε να τους πνίξουν. Με τα ίδια του τα χέρια τους έχωνε στο στόμα κομμάτια ξύλο για να μη μπορούν να θορυβούν, κι έπειτα αναδαύλιζε τη φωτιά για να καούν αργά, όπως αυτός το ήθελε. Όσα διηγήθηκα τα είδα εγώ ο ίδιος και ακόμα άπειρα άλλα. Όσοι μπορούσαν να δραπετεύσουν, καταφεύγανε στα δάση, ανέβαιναν στα βουνά, για να ξεφύγουν από τους τόσο απάνθρωπους ανθρώπους, απ' αυτά τα άγρια κτήνη, τα χωρίς οίκτο, από τους αφανιστές αυτούς που είναι οι φοβεροί εχθροί του ανθρώπινου γένους. Και τότε οι χριστιανοί γύμνασαν κυνηγετικά σκυλιά, σκυλιά ιδιαίτερα μοχθηρά, που μόλις έβλεπαν έναν

Ινδιάνο τον κατακομματίαζαν, εν ριπή οφθαλμού. Έπεφταν απάνω του και τον έτρωγαν, σαν να ήταν ένα γουρούνι. Αυτοί οι σκύλοι έφερναν μεγάλη καταστροφή, έκαναν μεγάλη σφαγή. Και επειδή σπάνια Ινδιάνοι είχαν σκοτώσει μερικούς χριστιανούς, μα είχαν όλο το δίκιο και μαζί τους η θεία δικαιοσύνη, οι χριστιανοί αποφάσισαν μεταξύ τους, για έναν χριστιανό που θα σκότωναν ο Ινδιάνοι, θα σκοτώνονταν εκατό Ινδιάνοι.

Το βασίλειο Χιγκουέι

Το βασίλειο Χιγκουέι (ένα από τα πέντε βασίλεια του νησιού Εσπανιόλ), το διοικούσε μια ηλικιωμένη βασίλισσα και λεγόταν Χιγκουανάμα. Οι χριστιανοί την κρέμασαν. Είδα εκατοντάδες ανθρώπους να τους καίνε ζωντανούς, να τους κατακομματιάζουν, να τους βασανίζουν με όλων των ειδών τους διάφορους και νέους τρόπους. Όσους έπιαναν ζωντανούς τους έκαναν σκλάβους. Το πως σκότωναν και καταστρέφανε αυτούς τους ανθρώπους, οι διαφορές είναι τόσο πολυάριθμες, ώστε όσο πολλά και αν ειπωθούν δεν θα είναι αρκετά. Πραγματικά είμαι βέβαιος ότι όσα και αν μπορέσω να πω, δεν θα έχω διηγηθεί ούτε το χιλιοστό.

[...] Όταν οι πόλεμοι τελείωσαν και όλοι οι άνθρωποι είχαν πεθάνει, δεν είχαν απομείνει, όπως γενικά συμβαίνει, παρά τα νεαρά αγόρια, οι γυναίκες και τα κοριτσάκια. Οι χριστιανοί τα μοιράστηκαν. Ο ένας έπαιρνε τριάντα, ο άλλος σαράντα, ο άλλος διακόσια ή εκατό πρόσωπα, ανάλογα με την εύνοια που του είχε ο ανώτατος τύραννος, ο ονομαζόμενος κυβερνήτης. Έτσι, έδωσαν Ινδιάνους σε κάθε χριστιανό, με το πρόσχημα ότι θα τους δίδασκε τα της καθολικής πίστης. Αυτοί οι άντρες που ήταν γενικά σκληροί, ηλίθιοι, πολύ φιλάργυροι και κακοήθεις βάραιναν έτσι την ψυχή τους. Η φροντίδα τους για τους Ινδιάνους ήταν να τους στείλουν στα ορυχεία για να βγάζουν χρυσάφι, κι αυτή η εργασία είναι αφόρητη. Όσο για τις γυναίκες τις ρίξαν στα χωράφια για να οργώνουν και να καλλιεργούν τη γη, ενώ αυτή είναι εργασία για άντρες δυνατούς και γερούς. Δεν έδιναν να φάνε και σ' αυτούς και σ' εκείνες, παρά χόρτα και τροφές μη θρεπτικές. Το γάλα ξεραινόταν στα στήθη των γυναικών που είχαν γεννήσει και όλα τα νήπια χάθηκαν πολύ γρήγορα. Μια και οι σύζυγοι βρίσκονταν μακριά και δεν έβλεπαν ποτέ τις γυναίκες τους, σταμάτησε η τεκνοποιία. Οι άντρες πέθαναν στα ορυχεία από την εξάντληση και την πείνα, και οι γυναίκες στις φάρμες, από την ίδια αιτία. Έτσι είναι που χάθηκαν τόσοι και τόσοι κάτοικοι του νησιού, και έτσι θα μπορούσαν να χαθούν όλοι οι κάτοικοι του κόσμου. Να σκεφτεί μονάχα κανείς το φορτίο που οι χριστιανοί τους έβαζαν να σηκώνουν! Τρία με τέσσερα αρόμπ (1 αρόμπ=12-15

κιλά) και να τα κουβαλούν σε εκατό ή και διακόσιες λεύγες (1 λεύγα=4.83 χιλιόμετρα), ενώ οι χριστιανοί μετακινούνταν μέσα σε αμάκ, που είναι ένα είδος δίχτυ, που οι Ινδιάνοι το φορτώνονται στους ώμους τους. Γιατί πάντα τους μεταχειρίζονταν σαν υποζύγια. Και σαν εξαντλημένα πια ζώα, είχαν οι Ινδιάνοι πληγές στους ώμους και στη ράχη. Για να αναφέρω τις μαστιγώσεις, τους ραβδισμούς, τα ραπίσματα, τα γρονθοκοπήματα, τις βρισιές και τα άλλα μαρτύρια που τους έκαναν οι χριστιανοί να δέχονται, θα χρειαζόταν πολύς καιρός και πολύ χαρτί. Και ούτε θα κατόρθωνα να τα πω, και οι άνθρωποι θα τρόμαζαν.

Τα νησιά Σαν Ζουάν και Ζαμάικα

Οι Ισπανοί ήρθαν στο νησί Σαν Ζουάν και στη Ζαμάικα -που ήταν φυτείες με οπωροφόρα δέντρα και κυψέλες- το έτος 1509 με τον ίδιο σκοπό και την ίδια πρόθεση, όπως πήγανε και στο νησί Εσπανιόλ. Έκαναν και ενεργήσανε τις μεγάλες προσβολές και αμαρτήματα που έχω πει και πρόσθεσαν και άλλες αγριότητες πολύ μεγάλες και αξιοσημείωτες. Σκότωσαν, πυρπόλησαν, έψησαν, έριξαν ανθρώπους σε άγρια σκυλιά. Έπειτα καταπίεσαν, βασάνισαν και ταπείνωσαν τους επιζώντες, στα ορυχεία και σε άλλες εργασίες, μέχρι την εξάντληση και τον αφανισμό όλων αυτών των δυστυχημένων αθώων. Σ' αυτά τα δυο νησιά υπήρχαν περισσότερες από διακόσιες χιλιάδες ψυχές, μάλλον νομίζω ένα εκατομμύριο, και σήμερα δεν έχουν απομείνει παρά διακόσια άτομα, στο καθένα. Όλοι χάθηκαν χωρίς πίστη και χωρίς μετάληψη.

Το νησί Κούβα

Το έτος 1511 οι Ισπανοί πήγαν στο νησί Κούβα. [...] Έγιναν εδώ αξιοσημείωτα πράγματα. Ένας κασίκ, άρχοντας πολύ επίσημος που ονομαζόταν Χατουέι, είχε έρθει από το νησί Εσπανιόλ στην Κούβα με αρκετούς δικούς του, για να ξεφύγει από τις αγριότητες και τις απάνθρωπες πράξεις των χριστιανών. [...] Αυτός ο κασίκ εξακολουθούσε ν' αποφεύγει τους χριστιανούς, όταν έφτασαν στην Κούβα, γιατί τους γνώριζε καλά, και αντιστεκόταν, όταν τους συναντούσε. Τελικά τον πιάσανε και τον κάψανε ζωντανό, μόνο και μόνο γιατί τους απόφευγε, αυτούς τους ανθρώπους τους άδικους και σκληρούς, και γιατί αντιστεκόταν που ζητούσαν να τον σκοτώσουν, να τον καταταραννήσουν μέχρι που να πεθάνει κι αυτός και ο λαός του και οι ρίζες του.

Τον δέσανε σ' έναν πάσσαλο. Ένας άγιος άνθρωπος του τάγματος του Αγίου Φραγκίσκου που βρισκόταν εκεί, του μίλησε λίγο για τον θεό και για την πίστη μας. Ο κασίκ δεν είχε ποτέ ξανακούσει παρόμοια λόγια. Ο φραγκισκανός του είπε να επωφεληθεί από τον λίγο χρόνο πού του άφηναν οι δήμιοι. Ότι εάν θα πίστευε

στα όσα του έλεγε, θα πήγαινε στους ουρανούς όπου υπάρχει η δόξα και η αιώνια ανάπαυση, αν όμως όχι, θα πήγαινε το δίχως άλλο στην Κόλαση, όπου θα τον τυραννούσαν πόνοι και αιώνια βάσανα. Ο κασίκ, αφού σκέφτηκε λίγο, ρώτησε τον κληρικό αν οι χριστιανοί πήγαιναν στον Παράδεισο. Ο κληρικός τού απάντησε ότι αυτοί που ήταν καλοί, βέβαια πήγαιναν. Και ο κασίκ, χωρίς να σκεφτεί περισσότερο δήλωσε, ότι δεν θα ήθελε να βρεθεί στον Παράδεισο· προτιμούσε την Κόλαση, για να μην είναι μαζί μ' αυτούς, και να μη βλέπει ανθρώπους τόσο σκληρούς.

[...] Κάποτε οι Ινδιάνοι ήρθαν να μας υποδεχτούν με τρόφιμα και δώρα. Μόλις φτάσαμε, μας έδωσαν μεγάλη ποσότητα ψάρια, και ψωμί, τροφές και ό,τι άλλο τους ήταν δυνατό. Ξαφνικά, ο Διάβολος άρπαξε τους χριστιανούς και -εγώ παρών- σκότωσαν, χωρίς αφορμή, χωρίς λόγο, περισσότερα από τρεις χιλιάδες άτομα, που ήταν καθισμένοι μπροστά μας, άντρες, γυναίκες, παιδιά. Είδα τότε αγριότητες τόσο μεγάλες, που ούτε είδαν ποτέ θνητοί, ούτε καν τις φαντάστηκαν.

[...] Υπήρχε στο νησί ένας αξιωματικός του βασιλιά που του έδωσαν τριακόσιους Ινδιάνους. Σε διάστημα τριών μηνών, διακόσιοι εβδομήντα απ' αυτούς είχαν πεθάνει στα ορυχεία. Δεν του έμεναν πια παρά τριάντα, δηλαδή το δέκατο. Και του έδωσαν άλλους τόσοι και περισσότερους. Τους σκότωσε, επίσης. Όσο του έδιναν, τόσο τους σκότωνε. Ωστόσο πια πέθανε κι αυτός και πήρε ο Διάβολος την ψυχή του. Σε τρεις ή τέσσερις μήνες, όσο βρισκόμουν στο νησί, περισσότερα από επτά χιλιάδες παιδιά πέθαναν, μια και οι γονείς τους τα έπαιρναν μαζί τους στο ορυχεία.

Η επαρχία Νικαράγουα

[...] Άντρες, γυναίκες, γέρους, παιδιά τα κατακρεούργησαν όλα γι' αυτήν εδώ την ελάχιστη αφορμή: Να δηλαδή, επειδή δεν βιάζονταν να προσέλθουν στην έκκληση ή γιατί δεν έφερναν τόσα φορτώματα καλαμπόκι -που είναι το στάρι εδώ- ή τόσοι Ινδιάνους για την υπηρεσία του κυβερνήτη ή για την υπηρεσία ενός από τους συντρόφους του. Έτσι καθώς ήταν η γη επίπεδη, κανένας δεν μπορούσε να ξεφύγει ούτε από τα άλογα, ούτε από το καταχθόνιο φρένιασμά του.

Έστειλε Ισπανούς σε αποστολή που δεν ήταν άλλο από του να λεηλατήσουν τους Ινδιάνους άλλων επαρχιών, και έδινε το δικαίωμα στους άρπαγες να του φέρουν τόσοι Ινδιάνους, όσους ήθελαν, απ' αυτά τα ειρηνικά και υποταγμένα χωριά. [...] Μ' αυτές τις αποστολές τις αλλεπάλληλες κατάντησε, από τις τέσσερις χιλιάδες Ινδιάνους, να μην μείνουν παρά έξη ζωντανοί. Τους άφηναν οι Ισπανοί να πεθάνουν

στο δρόμο. Όταν μερικοί, κουρασμένοι και πληγωμένοι από το βαρύ φορτίο, έπεφταν άρρωστοι από την πείνα, από την προσπάθεια και την αδυναμία, τους έκοβαν τον λαιμό, για να μην αργοπορούν με το να τους βγάζουν τις αλυσίδες. Το κεφάλι έπεφτε από ένα μέρος, το κορμί, από το άλλο. Σκεφθείτε τι θα ένιωθαν οι άλλοι Ινδιάνοι. Έτσι, όταν ερχόταν διαταγή για παρόμοια προσκυνήματα, οι Ινδιάνοι που γνώριζαν από πείρα, ότι κανένας δεν θα ξαναγύριζε, έφευγαν κλαίγοντας και αναστενάζοντας.

[...] Οι χριστιανοί πήραν από τους Ινδιάνους όλο το καλαμπόκι που είχαν για να τραφούν αυτοί και τα παιδιά τους. Κι έτσι, πέθαναν περισσότεροι από είκοσι ως τριάντα χιλιάδες Ινδιάνοι. [...] Κάθε χριστιανός είχε τα χωράφια του και ζούσε από τη φτωχή τροφή των Ινδιάνων. Οι χριστιανοί πήραν από τους Ινδιάνους τη γη που τους ανήκε, τα κτήματα που τους ζούσαν. Μ' αυτόν τον τρόπο οι Ισπανοί είχαν στη διάθεσή τους όλους τους Ινδιάνους, άντρες, γέροντες, γυναίκες και παιδιά, και τους ανάγκαζαν να τους υπηρετούν νύχτα και μέρα, χωρίς διακοπή. Ακόμα και τα παιδιά. [...] Εξάντλησαν και καταπίεσαν κόσμο και κόσμο σ' αυτήν την επαρχία και αυτοί ήταν η αιτία για τόσους που πέθαναν πρόωρα. Τους έβαζαν να μεταφέρουν σανίδες και ξύλα ως το λιμάνι, σε μήκος τριάντα λεύγες, για να κατασκευαστούν πλοία. Τους έστελναν να ψάξουν για μέλι και κηρί στα δάση, και τους κατάτρωγαν τ' αγρίμια. Έγκυες γυναίκες, όπως και λεχώνες, τις φόρτωναν, σαν να ήταν κτήνη. Και το εξακολουθούν ακόμα.

[...] Ζητούσαν από τον κασίκ πενήντα σκλάβους, με την απειλή ότι θα τον κάψουν ζωντανό ή θα τον ρίξουν στα άγρια σκυλιά. Και επειδή οι Ινδιάνοι γενικά δεν έχουν σκλάβους -ένας κασίκ έχει το πολύ έναν ή δύο, τρεις ή τέσσερις- οι άρχοντες πήγαιναν στα χωριά και έπαιρναν πρώτα όλα τα ορφανά έπειτα ζητούσαν ένα παιδί, από αυτούς που είχαν δυο, δυο, από αυτούς που είχαν τρία. Μ' αυτόν τον τρόπο, ο κασίκ έφτανε στον αριθμό που είχε ζητήσει ο τύραννος. Ο λαός ούρλιαζε, φώναζε, γιατί είναι άνθρωποι -αυτό δα φαίνεται- αγαπούν πολύ τα παιδιά τους. Ανάμεσα στα χρόνια 1523 και 1533 επειδή πολλές φορές έγινε αυτό, οι Ισπανοί τελικά αφανίσανε όλο το βασίλειο. Επί έξι ως επτά χρόνια, πέντε ή έξι πλοία είχαν στήσει αυτό το εμπόριο, με το να μεταφέρουν χιλιάδες Ινδιάνους στον Παναμά και στο Περού, για να πουληθούν σκλάβοι. [...] Περισσότεροι από πεντακόσιες χιλιάδες Ινδιάνοι, τόσο ελεύθεροι όσο κι εγώ, άφησαν την επαρχία, σαν σκλάβοι. Άλλες πεντακόσιες ή εξακόσιες χιλιάδες πέθαναν ως τα τώρα, από τους καταχθόνιους πολέμους που τους έκαναν οι Ισπανοί, και από τη φρικτή σκλαβιά που τους επιβάλανε. Και τώρα, τους σκοτώνουν. Όλος αυτός ο αφανισμός ήταν

ασχολία που κράτησε δεκατέσσερα χρόνια. Σήμερα, σε όλη την επαρχία της Νικαράγουας θα είναι τέσσερις ή πέντε χιλιάδες άτομα. Οι Ισπανοί με τις υπηρεσίες που απαιτούν και την καθημερινή καταπίεση που γίνεται στον καθένα, τους εξαφανίζουν ολοένα, ενώ ήταν, μια από τις επαρχίες τις πιο κατοικημένες στον κόσμο.

Η Νέα Ισπανία

Το έτος 1517 ανακάλυψαν τη Νέα Ισπανία, και αυτοί που την ανακάλυψαν, έγιναν αιτία για μεγάλες διαταραχές και μερικούς θανάτους ανάμεσα στους Ινδιάνους. Το έτος 1518, αυτοί που λέγονταν χριστιανοί άρχισαν να την λεηλατούν, πάντα λέγοντας ότι σκοπεύουν να την συνοικίσουν. Από τα 1518 ως τα σήμερα, 1542, η κάθε παρανομία, η κάθε αδικία η κάθε βιαιότητα και τυραννία έγιναν στους Ινδιάνους από τους χριστιανούς, ξεχείλισαν, έφτασαν στο αποκορύφωμα.

[...] Σε δώδεκα χρόνια, οι Ισπανοί σκότωσαν με το μαχαίρι και το ακόντιο πάνω από τέσσερα εκατομμύρια κατοίκους, γυναίκες, παιδιά, νέους ανθρώπους και ηλικιωμένους ή τους έκαψαν ζωντανούς.

[...] Πρέπει εδώ να αναφερθεί με ποια ιδιότητα οι Ισπανοί έμπαιναν σ' αυτές τις χώρες και άρχιζαν να καταστρέφουν τόσους αθώους, να ερημώνουν τη γη, που με το να έχει τόσον πληθυσμό, θα μπορούσε να φέρει χαρά και ευχαρίστηση σε αληθινούς χριστιανούς. Παράγγελλαν στους Ινδιάνους να έρθουν να υποταχθούν και να υπακούσουν στο βασιλιά της Ισπανίας, ειδάλλως θα τους σκότωναν και θα τους έσερναν στη σκλαβιά. Αυτούς που δεν έσπευδαν να υπακούσουν στις διαταγές τις τόσο παράλογες και ηλίθιες για να πέσουν στα χέρια ανθρώπων που ήταν τόσο παράνομοι, σκληροί, και άγριοι, τους χαρακτήριζαν ανυπάκοους και ξεσηκωμένους ενάντια στη διάθεση της Μεγαλειότητάς του. Έτσι έγραφαν στο βασιλιά της Ισπανίας, τον κύριό μας. Και ο παραλογισμός αυτών που διαχειρίζονταν τις Ινδίες τους εμπόδιζαν να νοιώσουν μία από τις κυριότερες αρχές που εκφράζονται στους νόμους τους πιο καθαρά από άλλες, δηλαδή ότι δεν μπορεί κανείς να χαρακτηριστεί επαναστάτης, αν πρώτα δεν γίνει υπήκοος.

Το βασίλειο της Γουατεμάλας

[...] Ανάμεσα στις άπειρες φρικτές πράξεις που έγιναν σ' αυτό το βασίλειο από τον ολέθριο και κακότυχο αρχηγό και τους αδερφούς του -οι αρχηγοί και οι στρατιώτες τους δεν ήταν λιγότερο άθλιοι και αναίσθητοι- υπήρξε και μία που πρέπει ιδιαίτερα να μνημονευτεί. Ήταν στην επαρχία Κουζκατάν σχεδόν εκεί που βρίσκεται σήμερα η πόλη Σαν Σαλβαντόρ. [...] Στην πόλη του Κουζκατάν, που ήταν

η πρωτεύουσα της επαρχίας, οι Ισπανοί έγιναν δεκτοί με πομπή. Τους περίμεναν περισσότεροι από είκοσι ως τριάντα χιλιάδες Ινδιάνοι, και κρατούσαν τροφές και όρνια. Αφού ήρθαν και έλαβαν τα δώρα, ο αρχηγός διάταξε να πάρει ο κάθε Ισπανός όσους Ινδιάνους ήθελε από αυτό το μέγα πλήθος, για να τους μεταχειρίζεται όταν τους έχει ανάγκη, και να του φέρνουν ότι χρειαζόταν. Κάθε Ισπανός πήρε εκατό ή εκατόν πενήντα ή έναν αριθμό που θα τον έκρινε αρκετό για να τον εξυπηρετούν. Τα αθώα αρνιά αναγκάστηκαν να υποστούν αυτή τη μοιρασιά και υπηρετούσαν τους Ισπανούς με όλες τους τις δυνάμεις. Λίγο ακόμα και θα τους λάτρευαν.

Στο μεταξύ ο αρχηγός ζήτησε από τους άρχοντες να του φέρουν χρυσάφι, γιατί αυτό ήταν προ πάντων που ζητούσαν οι Ισπανοί. Οι Ινδιάνοι απάντησαν ότι θα τους δώσουν όσο χρυσάφι κατείχαν, και μάζεψαν μια μεγάλη ποσότητα από αξίνες χάλκινες επιχρυσωμένες -που τις είχαν και τις μεταχειρίζονταν- και φαίνονταν σαν χρυσές, ενώ δεν είχαν παρά λίγο χρυσάφι. Ο αρχηγός πέρασε τις αξίνες από τη λυδία λίθο και όταν πιστοποίησε ότι ήταν χάλκινες, είπε στους Ισπανούς: «*Να πάει στο Διάβολο αυτός ο τόπος. Ας φύγουμε, αφού δεν υπάρχει χρυσάφι. Ο καθένας από σας ας αλυσσοδέσει τους Ινδιάνους που τον υπηρετούν, κι εγώ θα τους χαράξω με το σίδηρο, σαν σκλάβους*». Έτσι κι έγινε... Χάραξαν με το σίδηρο, σαν σκλάβους, με το μονόγραμμα του βασιλιά, όσους είχαν μπορέσει να αλυσσοδέσουν. Είδα να χαράζουν τον γιο του πιο μεγάλου άρχοντα της πόλης.

[...] Αυτός, οι αδερφοί του και οι άλλοι, σκότωσαν περισσότερους από τέσσερα με πέντε εκατομμύρια κατοίκους, σε δεκαπέντε ως δεκάξι χρόνια, από τα 1524 ως τα 1540. Σήμερα σκοτώνουν αυτούς που απόμειναν και θα εξακολουθούν να σκοτώνουν.

Αυτός ο αρχηγός, όταν ξεκινούσε να πολεμήσει μερικά χωριά ή ορισμένες επαρχίες, είχε τη συνήθεια να παίρνει μαζί του όσους Ινδιάνους μπορούσε, ήδη υποταγμένους, για να πολεμήσουν τους άλλους. Και όπως δεν έδινε τροφή στους δέκα ή είκοσι χιλιάδες ανθρώπους που έφερνε μαζί του, τους επέτρεπε να τρώνε τους Ινδιάνους που έπιαναν. Έτσι, γινόταν στο στρατόπεδό του μια εντυπωσιακή σφαγή, από ανθρώπινη σάρκα. Μπροστά του σκότωναν παιδιά και τα έψηναν. Σκότωσαν έναν άντρα, για να μην του πάρουν παρά τα χέρια και τα πόδια, που τα θεωρούσαν σαν τα καλύτερα κομμάτια. Όλοι οι άλλοι κάτοικοι από τους άλλους τόπους που άκουγαν να γίνεται λόγος γι' αυτές τις απάνθρωπες πράξεις, είχαν τόσο τρομοκρατηθεί που δεν ήξεραν που να κρυφτούν.

Ο τύραννος σκότωσε πλήθος από Ινδιάνους, με το να τους βάζει να κατασκευάζουν πλοία. Τους έβαζε να πηγαίνουν από τη θάλασσα του Βορρά στη θάλασσα του Νότου, δηλαδή εκατόν τριάντα λεύγες, φορτωμένοι άγκυρες που ζύγιζαν τρεις με τέσσερις στατήρες και τους έμπαιναν στην πλάτη ή στα νεφρά. Πάνω στους ώμους αυτών των δυστυχισμένων και γυμνών ανθρώπων έχουν μεταφερθεί μ' αυτόν τον τρόπο πολλά κομμάτια πυροβολικού. Είδα πολλούς έτσι φορτωμένους, σε στενά περάσματα. Χώριζε τους παντρεμένους, έκλεβε από τους άντρες τις γυναίκες τους και τα νέα κορίτσια, για να τα δίνει στους ναύτες και να τους ικανοποιεί και να τους στρατολογεί για τον στόλο του. Φόρτωνε τα πλοία με Ινδιάνους και χάνονταν όλοι από τη δίψα και την πείνα.

Το βασίλειο Γιουκατάν

Το έτος 1526 ένας άλλος άθλιος ονομάστηκε κυβερνήτης στο βασίλειο Γιουκατάν, χάρη στα ψέμματα και τις ανακρίβειες που είπανε στο βασιλιά, και στις προσφορές που του έκανε, όπως έκαναν δα ως τα τώρα, και οι άλλοι τύραννοι, για να πάρουν θέσεις και αξιώματα που θα τους παρέχουν τη δυνατότητα να κλέβουν.

[...] Οι άθλιοι Ισπανοί αναζητούσαν τους Ινδιάνους, άντρες και γυναίκες, και τους απειλούσαν με τα άγρια σκυλιά τους. Μια άρρωστη Ινδιάνα, βλέποντας ότι δεν θα μπορούσε να ξεφύγει από τα σκυλιά, και ότι θα κατακομματιαζόταν, όπως οι άλλοι, πήρε ένα σκονί, έδεσε στο ένα της πόδι το μωρό της που ήταν ενός χρόνου και κρεμάστηκε σ' έναν δοκό. Δεν τα κατάφερε πολύ γρήγορα, και ήρθαν τα σκυλιά και κατασπάραξαν το μωρό της. Ένας καλόγερος πρόφτασε να το βαφτίσει, πριν το μωρό ξεψυχήσει. Όταν οι Ισπανοί άφησαν αυτό το βασίλειο, ένας απ' αυτούς ζήτησε από το γιο του άρχοντα του χωριού, να φύγει μαζί του. Το αγόρι απάντησε ότι δεν ήθελε να εγκαταλείψει τον τόπο του. Ο Ισπανός απάντησε: «Έλα μαζί μου, ειδάλλως θα σου κόψω τ' αυτιά σου». Το αγόρι απάντησε αρνητικά. Ο Ισπανός ξιφούλκησε, του έκοψε το ένα αυτί, μετά το άλλο. Και μια και το αγόρι εξακολουθούσε να λέει ότι δεν ήθελε ν' αφήσει τον τόπο του, του έκοψε γελώντας τη μύτη, σαν να ήταν απλά και μόνο, να του τραβούσε τα μαλλιά. Αυτός ο χαμένος άνθρωπος καυχήθηκε, υπερηφανευόταν μάλιστα χωρίς ντροπή, σε έναν σεβάσμιο κληρικό, ότι κάνει τα πάντα για να μένουν έγκυες απ' αυτόν Ινδιάνες γυναίκες, κι έτσι το κέρδος του είναι μεγαλύτερο, όταν τις πουλά σκλάβες.

Στο βασίλειο αυτό, ή σε μια επαρχία της Νέας Ισπανίας, κάποιος Ισπανός που πήγαινε και κυνηγούσε ελάφια ή κουνέλια με τα σκυλιά του, κάποια μέρα δεν πέτυχε τίποτα, και νόμισε ότι τα σκυλιά του θα πείνασαν. Άρπαξε λοιπόν ένα αγοράκι από τη μητέρα του, και με εγχειρίδιο μεγάλο του κατακομμάτιασε χέρια

και πόδια και τα μοίρασε στα σκυλιά του. Όταν τα σκυλιά τα έφαγαν, έριξε το κορμάκι κατά γης, σε όλη την αγέλη.

Η επαρχία Σάντα Μάρτα

Η επαρχία Σάντα Μάρτα ήταν μια γη, όπου οι Ινδιάνοι κατείχαν πολύ χρυσάφι, πλούσιο το έδαφος, και ήταν ικανοί να το βγάζουν. Και αυτός είναι ο λόγος που από το έτος 1498 ως τώρα αυτόν το χρόνο, 1542, αναρίθμητοι Ισπανοί τύραννοι δεν έχουν παύσει να πηγαίνουν με πλοία, για να λεηλατήσουν, να σκοτώσουν, να κλέψουν τους κατοίκους, για να τους πάρουν το χρυσάφι που είχαν. Ύστερα ξαναπήγαιναν στα πλοία τους. Σ' αυτά τα πολυάριθμα ταξίδια έκαναν μεγάλες καταστροφές, μεγάλες σφαγές, φοβερές σκληρότητες στα παράλια γενικά και μερικές λεύγες στο εσωτερικό, ως τα 1523. Στα 1523 τύραννοι Ισπανοί εγκαταστάθηκαν στη χώρα, και μια και η χώρα ήταν πλούσια, όπως το είπα, διάφοροι αρχηγοί διαδέχτηκαν ο ένας τον άλλο, και ο καθένας πιο άγριος από τον προηγούμενο. Σαν να το είχαν επάγγελμα να κάνουν αγριότητες και κακουργήματα, ο καθένας υπερβολικότερα από τον άλλο, για να επιβεβαιωθεί ο κανόνας που μνημονεύεται πιο πάνω.

[...] Οι Ισπανοί εξαντλούν τους Ινδιάνους αυτής της χώρας με το να τους αναγκάζουν να μεταφέρουν φορτία μέσα στα βουνά. Αν οι Ινδιάνοι πέφτουν και χάνουν τις αισθήσεις τους από την αδυναμία και την εξασθένηση, οι Ισπανοί τους χτυπούν με κλωτσιές και με ξύλα, τους σπάζουν τα δόντια με τη λαβή του ξίφους για να σηκωθούν και να βαδίζουν χωρίς μουρμούρα. Και οι Ινδιάνοι συνηθίζουν να λένε: «Ελάτε, είσαστε κακοί δεν βαστώ άλλο, σκοτώστε με τώρα δα, θέλω εδώ να πεθάνω». Το λένε αυτό, αναστενάζοντας βαθιά, με τα χέρια σταυρωμένα, και εξωτερικεύεται πολλή αγωνία και πολύς πόνος. Ω! αν μπορούσε να γίνει νοητό, ένα και μόνο εκατοστό από τα βάσανα και τις συμφορές που τραβούν αυτά τα αθώα πλάσματα, από σφάλμα αυτών των άθλιων Ισπανών! Ας βοηθήσει ο Θεός να το νιώσουν αυτοί που μπορούν και οφείλουν να το διορθώσουν.

Το νησί Τρινιτάντ

[...] Ένας κακεντρεχής τύραννος αποφάσισε να χτυπήσει αυτή τη χώρα, όπου οι κάτοικοί της ένιωθαν ασφαλισμένοι. Πήγε με πλοίο, και προσκάλεσε πολλούς Ινδιάνους να επιβιβαστούν, όπως το έκαναν σε άλλα πλοία, με το να έχουν εμπιστοσύνη. Όταν αρκετοί άντρες, γυναίκες και παιδιά ήταν πια στο πλοίο, άνοιξε αυτός τα πανιά και έφτασε στο νησί Σαν Ζουάν, όπου τους πούλησε όλους σκλάβους.

[...] Είναι γεγονός πιστοποιημένο, κανένα πλοίο δεν μεταφέρει Ινδιάνους κλεμμένους και χωρίς τίποτα μαζί τους, χωρίς να ρίξει στη θάλασσα το τρίτο απ' αυτούς, γιατί πεθαίνουν ή πέθαναν κατά την αιχμαλωσία. Αιτία είναι ότι για να φτάσουν οι Ισπανοί στον σκοπό τους, τους είναι αναγκαίοι πολλοί Ινδιάνοι, για να τους απομείνει όσο περισσότερο χρήμα γίνεται όταν τους πουλήσουν σκλάβους. Δεν έχουν μαζί τους ούτε τρόφιμα, ούτε νερό, ή ελάχιστο, γιατί αυτοί οι τύραννοι που αυτοονομάζονται εφοπλιστές δεν θέλουν να δαπανούν χρήματα. Έχουν ακριβώς ότι χρειάζονται οι Ισπανοί που βρίσκονται στο πλοίο για τη λεηλασία κι έτσι είναι που οι δυστυχισμένοι Ινδιάνοι δεν έχουν τίποτα, και πεθαίνουν από την πείνα και τη δίψα. Η λύση, να τους ρίξουν στη θάλασσα. Η αλήθεια, ένας απ' αυτούς μου είπε, ότι ένα πλοίο πήγε από τα νησιά Λουκέγ όπου έγιναν μεγάλες λεηλασίες αυτού του είδους, ως το νησί Εσπανιόλ, που βρίσκεται σε εξήντα ή εβδομήντα λεύγες, χωρίς πυξίδα και χωρίς χάρτη ναυτιλιακό, τους οδηγούσε μονάχα η μακριά σειρά των πεθαμένων Ινδιάνων που είχαν ριχτεί από τα πλοία και που επιπλέανε. Έπειτα, όταν οι Ινδιάνοι αποβιβάζονται στο νησί όπου θα πουληθούν, τότε είναι που μπορεί να ραγίσει η καρδιά οποιουδήποτε που θα νιώθει λίγον οίκτο. Παιδιά και γέροι, άντρες και γυναίκες, είναι γυμνοί και πεινασμένοι και λιποθυμούν από την πείνα. Μετά, σαν να είναι πρόβατα, χωρίζουν τους γονείς από τα παιδιά, τις γυναίκες από τους άντρες, και σχηματίζονται κοπάδια από δέκα ως είκοσι πρόσωπα, και περιμένουν την τύχη τους, ως που να τα μοιραστούν οι άθλιοι εφοπλιστές -που έδωσαν χρήμα για να αρματωθούν δυο ή τρία πλοία- και οι λεηλάτες τύραννοι που πήραν τους Ινδιάνους από τα σπίτια τους. Και όταν κατά τη μοιρασιά η τύχη έφερνε σ' έναν τύραννο, κοπάδι όπου βρισκόταν ένας γέρος ή ένας άρρωστος, ο τύραννος έλεγε: *«Αυτός ο γέροντας να πάει στον Διάβολο! Γιατί μου τον δώσατε; Για να τον θάψω; Αυτόν τον άρρωστο γιατί να τον πάρω; Για να τον γιατροπορέψω;»*.

[...] Η τυραννία που εξασκούν οι Ισπανοί πάνω στους Ινδιάνους κατά την αλιεία των μαργαριταριών είναι κάτι από τα πιο σκληρά και πιο κατακριτέα πράγματα που υπάρχουν στον κόσμο. Καμιά ζωή καταχθόνια και απελπισμένη σ' αυτόν τον αιώνα δεν μπορεί να συγκριθεί μ' αυτήν, αν και η εξαγωγή του χρυσαφιού από τα ορυχεία είναι πολύ δύσκολη και πολύ σκληρή στο είδος της. Οι Ισπανοί βυθίζουν τους Ινδιάνους στη θάλασσα, βάθος τρεις, τέσσερις και πέντε οργιές (1 οργιά=1.83 μέτρα). Από το πρωί ως το βασίλεμα του ήλιου βρίσκονται πάντα κάτω από το νερό, κολυμπώντας χωρίς να αναπνέουν, και αποσπούν τα στρείδια, όπου ζουν τα μαργαριτάρια. Βγαίνουν από τα νερά, με μικρά δίχτυα γεμάτα στρείδια, για να αναπνεύσουν. Ένας δήμιος Ισπανός, σε ακάτιο ή σε βάρκα, αν οι

ψαράδες αναπαύονται περισσότερο, τους γρονθοκοπά, τους ξαναρίχνει στη θάλασσα τραβώντας τους από τα μαλλιά, για να ξαναγυρίσουν στο ψάρεμα. [...] Πολύ συχνά, βουτούν στη θάλασσα για να ψαρέψουν ή να ζητήσουν μαργαριτάρια, και δεν ξαναφαίνονται, γιατί οι καρχαρίες ή οι μαράγιος, είναι δυο θαλάσσια είδη ζώων που καταβροχθίζουν ολόκληρον άνθρωπο, τους έχουν καταφάγει ή σκοτώσει. [...] Πολλοί άλλοι Ινδιάνοι που ήρθαν από άλλες επαρχίες και άλλες χώρες, πέθαναν κι αυτοί κατά το ψάρεμα.

Το βασίλειο της Βενεζουέλας

Στα 1526 με δολιότητα και με κακόβουλη πειθώ προς τον βασιλιά, τον κύριό μας, (...) έμποροι από τη Γερμανία έλαβαν απ' αυτόν ένα μεγάλο βασίλειο, μεγαλύτερο από όλη την Ισπανία, της Βενεζουέλας, όπου τους παραχωρούνταν η διοίκηση και ολόκληρη η δικαιοδοσία, σύμφωνα με συμβόλαιο ή συμφωνία ή σύμβαση, όλα περνούν σ' αυτούς. Αυτοί οι έμποροι ήρθαν στο βασίλειο με τριακόσιους ή περισσότερους άντρες, και βρήκαν τους κατοίκους, αγαθά πρόβατα, ακόμα πιο ειρηνικούς από όλα τ' άλλα μέρη των Ινδιών, πριν από τις ζημιές των Ισπανών. Χτύπησαν αυτούς τους πληθυσμούς πιο άγρια, νομίζω, από όλους τους άλλους τύραννους που αναφέραμε, με περισσότερο παραλογισμό και μανία από τις πιο σκληρές τίγρεις, τα λυσσασμένα σκυλιά και τα λιοντάρια.

[...] Την εποχή αυτή, οι Ινδιάνοι, εκτός από τις αναρίθμητες εξυπηρετήσεις που έκαναν στους κατακτητές, τους έδωσαν από δική τους θέληση, μεγάλη ποσότητα από χρυσάφι. Όταν τελικά οι τύραννοι θέλησαν να φύγουν, αποφάσισαν να πληρώσουν τα της διαμονής τους, με τον εξής τρόπο: Ο Γερμανός τύραννος, ο κυβερνήτης -και όσο ξέρουμε, αιρετικός, γιατί δεν πήγαινε στη λειτουργία, ούτε άφηνε τους άλλους να πάνε, και από άλλες ενδείξεις φαινόταν ότι ήταν λουθηριανός- διάταξε να αιχμαλωτιστούν όσο περισσότεροι Ινδιάνοι με τις γυναίκες και τα παιδιά τους. Τους έκλεισε μέσα σε μεγάλη περιοχή με ένα περίβολο από όρθιους πάσσαλους που είχαν φτιάξει επίτηδες γι' αυτούς, και τους έκανε γνωστό ότι εκείνος που θα ήθελε να βγει και να ελευθερωθεί, όφειλε θεληματικά να εξαγοραστεί από τον κυβερνήτη, δίνοντάς του τόσο χρυσάφι για τον ίδιο, τόσο, για τη γυναίκα του και τόσο για το κάθε παιδί του. Και για να τους πιάσει περισσότερο, διάταξε να μην τους δίνουν τίποτα να φάνε, ωστόσο να φροντίσουν να έρθει το χρυσάφι που τους ζητούσε, σαν λύτρα. Πολλοί έστειλαν στα σπίτια τους να ζητήσουν χρυσάφι και πλήρωσαν τα λύτρα τους, όπως μπόρεσαν. Ελευθερώθηκαν και γύρισαν στις δουλειές τους και στα σπίτια τους, για να ετοιμάσουν το γεύμα τους. Ο τύραννος έστειλε Ισπανούς κλέφτες και

ληηλάτες να ξαναπιάνουν τους δυστυχημένους Ινδιάνους που είχαν ήδη πληρώσει. Τους έφερναν στην περιοχή, τους βασάνιζαν με την πείνα και τη δίψα, ωστόσο να πληρώσουν νέα λύτρα. Πολλοί Ινδιάνοι πιάστηκαν και δυο και τρεις φορές, και όφειλαν κάθε φορά να πληρώνουν λύτρα. Οι άλλοι που δεν μπορούσαν να το κάνουν ή που δεν είχαν τόσο χρυσάφι, γιατί έδωσαν, πια όλο το χρυσάφι που κατείχαν, τους άφησε στην περιοχή, ωστόσο πέθαναν από την πείνα. Με την ενέργεια αυτή ληηλάτησε, εκμηδένισε, στέρησε μια πολύ πλούσια επαρχία σε κατοίκους και χρυσάφι -κατέχει μια κοιλάδα από σαράντα λεύγες- και έκαψε μια κωμόπολη από χίλια σπίτια.

[...] Από τον καιρό που αυτοί οι τύραννοι μπήκαν στο βασίλειο μέχρι σήμερα, δηλαδή δεκαέξι χρόνια, έστειλαν πολλά πλοία γεμάτα Ινδιάνους στη Σάντα Μάρτα, στο νησί Εσπανιόλ, στη Ζαμάικα και στο νησί Σαν Ζουάν, για να πουληθούν σκλάβοι: Περισσότερους από ένα εκατομμύριο Ινδιάνους. [...] Δεν υπάρχει άλλη αιτία για να υποπέσουν αυτοί οι Ινδιάνοι στη σκλαβιά, παρά η διεστραμμένη θέληση, η τυφλή και πεισματική, αυτών των άπληστων τύραννων και να ικανοποιηθεί η αχόρταγη απληστία τους. Όπως και όλοι οι άλλοι, και όπως πάντα σε ολόκληρες τις Ινδίες, άρπαξαν αυτά τα αρνιά και αυτά τα πρόβατα από τα σπίτια τους, πήραν τις γυναίκες τους και τα παιδιά τους με τρόπο σκληρό και απαίσιο, όπως ήδη αναφέραμε, και τους σημάδεψαν με σίδηρο του βασιλιά, για να τους πουλήσουν σκλάβους.

Η Φλόριδα

[...] Οι Ισπανοί είχαν μπει σ' ένα χωριό, όπου οι Ινδιάνοι τους δέχτηκαν με χαρά. Τους έδωσαν να φάνε, ως που να χορτάσουν, και περισσότερους από εξακόσιους άντρες όρισαν στην υπηρεσία τους, για να κουβαλούν τα φορτία τους και να περιποιούνται τ' άλογά τους. Ένας αρχηγός, που καταγόταν από τους τύραννους, συγγενής του μεγάλου τύραννου, ήρθε να ληηλατήσει όλο το χωριό, όπου οι κάτοικοι ένιωθαν ασφαλισμένοι. Με κονταριές σκότωσε τον άρχοντα και βασιλιά και έκανε και άλλες ωμότητες. Σε ένα άλλο μεγάλο χωριό επειδή τους φάνηκε ότι οι κάτοικοι ήταν κάπως επιφυλακτικοί -είχαν δα ακούσει να γίνεται λόγος σχετικά με τους Ισπανούς, για πράξεις αισχρές και φρικτές-, σκότωσαν με το σπαθί και με το κοντάρι μικρούς και μεγάλους, παιδιά και γέρους, υπήκοους και άρχοντες. Δεν άφησαν κανέναν. Ο μέγας τύραννος κάλεσε ένα μεγάλο αριθμό Ινδούς, πάντως περισσότερους από διακόσιους, όπως λέγεται, από ένα κάποιο χωριό, και ήρθαν με τη θέλησή τους. Τους έκοψε τη μύτη, τα χείλη και το σαγόκι, δεν τους άφησε πια πρόσωπο. Σ' αυτή την κατάσταση την αξιοθρήνητη, μέσα στον πόνο και την πίκρα,

οι Ινδιάνοι όφειλαν, ενώ έχαναν το αίμα τους να πάνε, να φέρουν την είδηση για τις ωραίες πράξεις και τα θαύματα, ανθρώπων που είχαν βαφτιστεί, και που όφειλαν να είναι ιεροκήρυκες της αγίας καθολικής πίστης. Ας κρίνει τώρα κανείς σε τι κατάσταση θα βρέθηκαν οι Ινδιάνοι, τι αγάπη θα ήταν δυνατό να νιώσουν για τους χριστιανούς, και τι θα μπορούσαν να σκεφτούν για τον Θεό που οι χριστιανοί τον θεωρούν καλό και δίκαιο, για το νόμο και τη θρησκεία που ομολογούν και που υμνούν την αγνότητά της.

Το Ρίο ντε λα Πλάτα

Από τα 1522 ως τα 1523 οι αρχηγοί πήγανε τρεις ή τέσσερις φορές στο Ρίο ντε λα Πλάτα, όπου βρίσκονται μεγάλα βασίλεια και επαρχίες και λαοί με καλές διαθέσεις και πολύ λογικοί. Γενικά ξέρουμε ότι οι αρχηγοί έκαναν καταστροφές και σφαγές.

[...] Ένας τύραννος κυβερνήτης είχε διατάξει σε ορισμένους από τους συντρόφους του να πάνε στα χωριά και να σκοτώσουν όλους τους Ινδιάνους, αν δεν τους έδιναν να φάνε. Οι αποσταλμένοι έφυγαν, ισχυροί μ' αυτό το δικαίωμα. Και επειδή οι Ινδιάνοι, δεν ήθελαν τίποτα να τους δώσουν, μάλλον επειδή φοβούνταν να τους δουν, και για να τους αποφύγουν, παρά από έλλειψη γενναιοδωρίας, οι Ισπανοί πέρασαν από το σπαθί περισσότερα από πέντε χιλιάδες άτομα. Σε άλλη περίπτωση, ορισμένοι ειρηνικοί Ινδιάνοι που οι Ισπανοί, χωρίς αμφιβολία, θα τους είχαν καλέσει να έρθουν σ' αυτούς και να μπουν στην υπηρεσία τους, είτε γιατί δεν ήρθαν τόσο γρήγορα, είτε γιατί οι Ισπανοί, σύμφωνα με την αισχρή συνήθειά τους, θέλησαν να τους τρομοκρατήσουν, να τους φέρουν σε φρικτή αγωνία, ο διοικητής διάταξε να παραδώσουν όλους αυτούς τους Ινδιάνους σε άλλους Ινδιάνους που οι πρώτοι τους θεωρούσαν εχθρούς τους. Οι ειρηνικοί Ινδιάνοι έκλαιγαν και φώναζαν, ικετεύοντας τους Ισπανούς να τους σκοτώσουν οι ίδιοι, αλλά να μην τους παραδώσουν στους εχθρούς τους. Και επειδή, δεν ήθελαν να βγουν από το σπίτι όπου βρίσκονταν, τους κατακομμάτιασαν...

Επαρχίες του Περού

Στα 1531, ένας άλλος μεγάλος τύραννος πήγε, με μια συμμορία, στα βασίλεια του Περού. Μπήκε με τον ίδιο τίτλο, τον ίδιο σκοπό και τις ίδιες αρχές, όπως και οι προηγούμενοι. Ήταν ένας από τους περισσότερο εξασκημένους και επί μεγαλύτερο χρόνο, σ' αυτές τις ωμότητες και τις καταστροφές που είχαν γίνει στη Μεγάλη Στεριά από τα 1510.

[...] Οι Ισπανοί πήγανε στην επαρχία Τούμπαλα που βρίσκεται στη Μεγάλη Στεριά

και σκότωσαν όσους μπόρεσαν. Και επειδή όλοι οι κάτοικοι έτρεχαν να σωθούν από τις φρικτές αισχροτήτες, οι Ισπανοί έλεγαν ότι ξεσηκώθηκαν ενάντια στο βασιλιά και ότι ήταν στασιαστές. Ο τύραννος αυτός ήταν επιτήδειος. Σ' αυτούς από τους οποίους ζητούσε, και στους άλλους που έρχονταν να του προσφέρουν χρυσάφι, ασήμι ή ό,τι άλλο είχαν, έλεγε να του φέρουν περισσότερα. Όταν, τέλος, έβλεπε ότι τίποτα πια δεν είχαν ή τίποτα δεν έφερναν, έλεγε ότι θα τους δεχτεί σαν υποτελείς των βασιλιάδων της Ισπανίας. Γίνονταν οι εναγκαλισμοί, δυο σάλπιγγες ηχούσαν και τους έκαναν γνωστό ότι στο εξής δεν θα τους έπαιρναν πια τίποτα, δεν θα τους έκαναν τίποτα κακό. Θεωρούσε θεμιτό ότι τους έκλεβε ή ότι οι Ινδιάνοι του έδιναν, από φόβο για τις αισχροτήτες που άκουσαν απ' αυτόν, πριν μπουν κάτω από τη βασιλική προστασία. Σαν τάχα, αφού μπήκαν κάτω από τη βασιλική προστασία, να μην ήταν και πάλι τυραννούμενοι, λεηλατημένοι, αποδεκατισμένοι, κατεστραμμένοι, και σαν ο τύραννος να μην τους είχε έτσι μεταχειριστεί.

Μερικές μέρες αργότερα, έφτασε ο γενικός βασιλιάς και αυτοκράτορας σ' αυτά τα βασίλεια που ονομαζόταν Αταχουάλπα. Την ακολουθία του την αποτελούσαν άνθρωποι γυμνοί, με κάτι όπλα για γέλια. Δεν γνώριζε ότι τα σπαθιά κόβουν, τα δόρατα πληγώνουν, τα άλογα τρέχουν, ούτε ποιοι ήταν οι Ισπανοί -μα αυτοί οι Ισπανοί, θα τα έβαζαν και με τους δαίμονες αν ήξεραν ότι κατέχουν χρυσάφι, για να τους το κλέψουν. Ο Αταχουάλπα έφτασε στη μεριά όπου βρίσκονταν οι Ισπανοί και είπε: *«Πού είναι οι Ισπανοί; Να παρουσιαστούν! Δεν θα το κουνήσω από δω, αν δεν με αποζημιώσουν για τους υπηκόους που μου σκότωσαν, για τα χωριά που μου κατάστρεψαν, και για τα πλούτη που μου έκλεψαν»*. Χύθηκαν οι Ισπανοί, σκότωσαν πολλούς από τους συντρόφους του, έπιασαν και τον ίδιο ενώ βρισκόταν στο φορείο του, και όταν τον φυλάκισαν, του ζήτησαν λύτρα. Υποσχέθηκε να δώσει τέσσερα εκατομμύρια κασιλλάν, έδωσε δεκαπέντε και οι Ισπανοί υποσχέθηκαν να τον ελευθερώσουν. Αλλά τελικά, χωρίς να σεβαστούν τα λόγια τους, ούτε την αλήθεια -στις Ινδίες δεν τα σεβάστηκαν ποτέ, σχετικά με τους Ινδιάνους- (...) οι Ισπανοί τον καταδίκασαν να καεί ζωντανός. Αλλά μετά μερικοί ζήτησαν από τον αρχηγό, να τον στραγγαλίσουν. Κι έτσι πρώτα στραγγαλίστηκε και μετά κήκε.

[...] Σε δέκα χρόνια, οι Ισπανοί σκότωσαν σ' αυτά τα βασίλεια περισσότερες από τέσσερα εκατομμύρια ψυχές, και εξακολουθούν να σκοτώνουν. Είναι μερικές μέρες, μια μεγάλη βασίλισσα την έκαναν να υποφέρει με καλάμια πελεκημένα, και την σκότωσαν. Ήταν η σύζυγος του Ελίνγκ που είχε γίνει βασιλιάς, σ' αυτά τα βασίλεια. Οι χριστιανοί θέλησαν να τον πάρουν. Με τις τυραννίες τους, τον

ανάγκασαν να ξεσηκωθεί και έμεινε επαναστατημένος. Πήραν τη βασίλισσα, τη γυναίκα του, και ενάντια σε κάθε δικαιοσύνη και κάθε λογική, την σκότωσαν - λέγεται μάλιστα ότι ήταν έγκυος- μόνο και μόνο για να κάνουν το σύζυγό της να υποφέρει.

Το νέο βασίλειο της Γρενάδας

[...] Ένας διοικητής που δεν θέλησε να δεχτεί έναν άντρα που έκλεβε και σκότωνε στο νέο βασίλειο της Γρενάδας, για να μπορεί ο ίδιος να κλέβει και να σκοτώνει, έκανε κατάθεση εναντίον του, έφερε μάρτυρες πολλούς, για τις καταστροφές, τις καταχρήσεις και τους φόνους που έκανε και εξακολουθεί να κάνει. Η κατάθεση αυτή διαβάστηκε στο Συμβούλιο των Ινδιών, όπου βρίσκεται.

Στην κατάθεση αυτή, οι μάρτυρες δηλώνουν τα εξής: Όλο το βασίλειο ζούσε ειρηνικά και εξυπηρετούσε τους Ισπανούς. Ολοένα εργάζονταν οι Ινδιάνοι για να τους δίνουν να τρώνε, καλλιεργούσαν τη γη τους, ασχολούνταν και στις ιδιοκτησίες τους. Τους έφερναν πολύ χρυσάφι και πολύτιμες πέτρες, σμαράγδια, και ότι είχαν και ό,τι μπορούσαν να δώσουν. Οι Ισπανοί είχαν μοιραστεί τους άρχοντες και τους κατοίκους των χωριών -είναι ο τρόπος που μεταχειρίζονται για να φτάσουν στον τελικό σκοπό που είναι το χρυσάφι- και τους είχαν όλους υποτάξει στην τυραννία και στη συνηθισμένη σκλαβιά. Τότε ήταν που ο τύραννος, κύριος αρχηγός που διοικούσε όλη τη χώρα, πήρε τον άρχοντα και βασιλιά από όλο αυτό το βασίλειο και τον κράτησε έξι ή επτά μήνες αιχμάλωτο, για να του ζητήσει χρυσάφι και σμαράγδια, χωρίς άλλη αιτία και χωρίς κανένα δικαίωμα. Αυτός ο βασιλιάς που ονομαζόταν Μπογκοτά τρομοκρατήθηκε και είπε ότι θα έδινε ένα σπίτι από χρυσάφι που του ζητούσαν, ελπίζοντας ότι θα ξεφύγει από τα χέρια αυτού που τον τυραννούσε. Έστειλε Ινδούς να ζητήσουν χρυσάφι, κι αυτοί του έφεραν πάλι και πάλι, μια μεγάλη ποσότητα χρυσάφι και πολύτιμες πέτρες. Μα επειδή δεν έδινε το χρυσό σπίτι, οι Ισπανοί έλεγαν ότι πρέπει να τον σκοτώσουν αφού δεν κρατούσε την υπόσχεσή του. Ο τύραννος είπε ότι θα έπρεπε να τον δικάσουν μπροστά του. Κι έτσι οι Ισπανοί έκαναν την αγωγή ενάντια στο βασιλιά. Ο τύραννος καταδίκασε το βασιλιά να βασανιστεί, αν δεν θα έδινε το χρυσό σπίτι. Κι αφού τον βασάνιζαν με το σκοινί, του έριχναν στην κοιλιά του ζεματιστό πάχος. Έπειτα στο κάθε πόδι του έβαλαν ένα πέταλο αλόγου που το στερέωσαν σ' ένα ραβδί, και ένα άλλο ραβδί το έδεσαν στον λαιμό του. Δυο άντρες του κρατούσαν τα χέρια και έβαλαν φωτιά στα πόδια του. Από καιρού σε καιρό ερχόταν ο τύραννος και του έλεγε ότι θα τον σκότωνε λίγο-λίγο, βασανίζοντάς τον, εάν δεν θα του έδινε το χρυσάφι. Ο τύραννος κράτησε τον λόγο του, βασάνισε τον βασιλιά

μέχρι τον θάνατο.

Από φόβο για τις νέες ωμότητες στους Ινδιάνους από έναν απ' αυτούς τους τύραννους, ένας μεγάλος άρχοντας που ονομαζόταν Ντεταμά, και μεγάλο μέρος από τον λαό του καταφύγανε στα δάση, για να ξεφύγουν μια τέτοια απανθρωπιά. Τα δάση -όταν υπάρχουν- είναι πραγματικά η προσφυγή και το καταφύγιο των Ινδιάνων, και είναι αυτό που οι Ισπανοί ονομάζουν ξεσηκωμό και στάση. Όταν ο αρχηγός, ο προϊστάμενος τύραννος, το έμαθε, έστειλε ένα στράτευμα στον σκληρό άνθρωπο -σ' αυτόν που η αγριότητα είχε σπρώξει τους ειρηνικούς Ινδιάνους που υποφέρονε από την τυραννία και την ωμότητα, να καταφύγουν στα δάση. Κι αυτός πήγε να βρει τους Ινδιάνους. Κι αφού δεν ήταν δυνατό να κρυφτούν στα σπλάχνα της γης, οι Ισπανοί βρήκαν αρκετούς, ανθρώπους. Τους σκότωσαν, και κατακομμάτιασαν περισσότερους από πεντακόσιους, άντρες, γυναίκες και παιδιά, γιατί δεν έκαναν χάρη σε κανέναν. Οι μάρτυρες λένε επίσης, ότι ο ίδιος ο άρχοντας Ντεταμά, πριν τον σκοτώσουν, πήγε να δει αυτόν τον σκληρό άνθρωπο και του έφερε τέσσερις ή πέντε χιλιάδες καστιλλάν. Και όμως τον έσφαξαν, όπως το είπα. Μιαν άλλη φορά, πολλοί Ινδιάνοι ήρθαν να εξυπηρετήσουν τους Ισπανούς, με τη συνηθισμένη τους ταπεινότητα και απλότητα. Νόμιζαν ότι, ήταν ασφαλείς όταν, μια νύχτα, έφτασε ο αρχηγός στην πόλη όπου υπηρετούσαν οι Ινδιάνοι και διάταξε να τους περάσουν όλους από το σπαθί, την ώρα που θα κοιμούνται, που θα τρώνε ή που θα αναπαύονται από τις δουλειές της ημέρας. Το έκανε αυτό, νόμισε σωστά να γίνει αυτή η σφαγή, για να τρομοκρατήσει όλους τους κατοίκους της χώρας.

[...] Μιαν άλλη φορά, οι Ινδιάνοι μιας επαρχίας σ' αυτό το βασίλειο, όταν είδαν ότι οι Ισπανοί είχαν κάψει τρεις ή τέσσερις μεγάλους άρχοντες, φοβήθηκαν και καταφύγανε σ' έναν βράχο για να αμυνθούν από αυτούς τους εχθρούς που τους έλειπαν τα ανθρώπινα σπλάχνα. Κατά τους μάρτυρες, πάνω σ' αυτόν το βράχο υπήρχαν τέσσερις ως πέντε χιλιάδες Ινδιάνοι. Ο αρχηγός, έστειλε έναν μεγάλο και ονομαστό τύραννο με Ισπανούς, για να τιμωρήσει τους Ινδιάνους, που τάχα είχαν ξεσηκωθεί, ενώ ήθελαν να ξεφύγουν έναν τόσο μεγάλο όλεθρο και τη σφαγή, σαν να είχαν κάνει κάποιο αδίκημα. Σαν να ανήκει στους Ισπανούς το να τιμωρούν και το να εκδικούνται. Ενώ στους ίδιους θα ταίριαζαν τα πιο σκληρά βασανιστήρια, σαν αυτά που επιβάλλουν χωρίς έλεος σ' αυτούς τους αθώους, γιατί τόσο μακριά βρίσκονται από τον οίκτο. Και όταν οι Ισπανοί έφτασαν στο βράχο σκαρφάλωσαν μια χαρά, αφού οι Ινδιάνοι ήταν γυμνοί και χωρίς όπλα. Καλούν τους Ινδιάνους για ειρήνη, τους βεβαιώνουν ότι δεν θα τους γίνει τίποτα κακό, τους ζητούν να μην

πολεμήσουν. Και οι Ινδιάνοι παύουν τον αγώνα. Ο άνθρωπος ο τόσο σκληρός διατάζει τους Ισπανούς να καταλάβουν όλες τις αμυντικές μεριές τους βράχου, και όταν τις πάρουν, να χτυπήσουν τους Ινδιάνους. Οι τίγρεις και τα λιοντάρια πέφτουν πάνω στα αθώα πρόβατα. Τους ξεκοιλιάζουν, τους περνούν από το σπαθί, μα είναι πολλοί, και πρέπει οι Ισπανοί να σταματήσουν για να ξεκουραστούν, τόσους που σκότωσαν. Μετά από μικρή ανάπαυση ο αρχηγός διάταξε να σκοτώνουν και να ρίχνουν ψηλά από το βράχο, που είχε μέγα ύψος, όλους που είχαν επιζήσει. Και έτσι έκαναν. Οι μάρτυρες λένε ότι έβλεπαν να εκμηδενίζονται ομάδες από επτακόσιους Ινδιάνους που τους έριχναν όλους μαζί από το ύψος του βράχου.

Και για να αποτελειώσουν τη μεγάλη τους αγριότητα οι Ισπανοί αναζήτησαν όλους τους Ινδιάνους που ήταν κρυμμένοι μέσα στα χόρτα. Ο αρχηγός διάταξε να τους σκοτώνουν με ρομφαία. Και αφού πέθαιναν, τους έριχναν από τον βράχο. Αλλά αυτός ο τύραννος δεν θέλησε να μείνει ευχαριστημένος από τις αγριότητες που αναφέραμε, θέλησε να διαπρέψει ακόμα περισσότερο και να αυξήσει τη φρίκη των αμαρτημάτων του. Διάταξε, όλοι οι Ινδιάνοι και οι Ινδιάνες που οι Ισπανοί τους είχαν πιάσει ζωντανούς για λογαριασμό δικό τους -πραγματικά, ο καθένας, κατά τις σφαγές, διαλέγει κατά συνήθεια, μερικούς Ινδιάνους, άντρες, γυναίκες και νεαρούς για την υπηρεσία του- να τους βάλουν σε σπίτι από άχυρο, αφού ο ίδιος διάλεξε και έβαλε κατά μέρος αυτούς που του φαίνονταν να του ταιριάζουν καλύτερα για να τον εξυπηρετούν. Οι Ισπανοί έβαλαν φωτιά στο σπίτι και έκαψαν ζωντανούς σαράντα ως πενήντα Ινδιάνους. Άλλοι ρίχτηκαν στα άγρια σκυλιά που τους κατακομμάτιασαν και τους έφαγαν. Μιαν άλλη φορά, αυτός ο ίδιος τύραννος πήγε σ' ένα κάποιο χωριό που ονομαζόταν Κότα και αιχμαλώτισε πολλούς Ινδιάνους. Δεκαπέντε ως είκοσι άρχοντες και αρχηγούς τους κατασπάραξαν τα σκυλιά. Έκοψε πολλά χέρια από γυναίκες και άντρες, τα έδεσε με σκοινί και το κρέμασε κατά μήκος ενός ραβδιού, για να βλέπουν οι άλλοι Ινδιάνοι τι είχε κάνει. Ήταν εβδομήντα ζευγάρια χεριών. Και ακόμα από πολλές γυναίκες και παιδιά έκοψε τη μύτη...

Αντί επιλόγου

Ρητορικό ερώτημα: Αν σε μια εικονική κλίμακα της θρησκευτικής ηθικής, την τελευταία βαθμίδα καταλαμβάνουν, ως ηθικά ευάλωτοι, όσοι είναι «αποδεσμευμένοι» από κάποιον θεό (δηλαδή οι άθεοι), τότε σε ποιά βαθμίδα θα

πρέπει να καταταχθούν αυτοί που εγκληματούν εν ονόματι του ίδιου θεού;

Πηγές

- «Η καταστροφή των Ινδιάνων» - Μπαρτολομέ ντε λας Κάζας (Εκδόσεις «Στοχαστής», μετάφραση Πηνελόπη Μαξίμου)
- Bartolomé de las Casas (άρθρο της αγγλόφωνης Βικιπαίδεια)